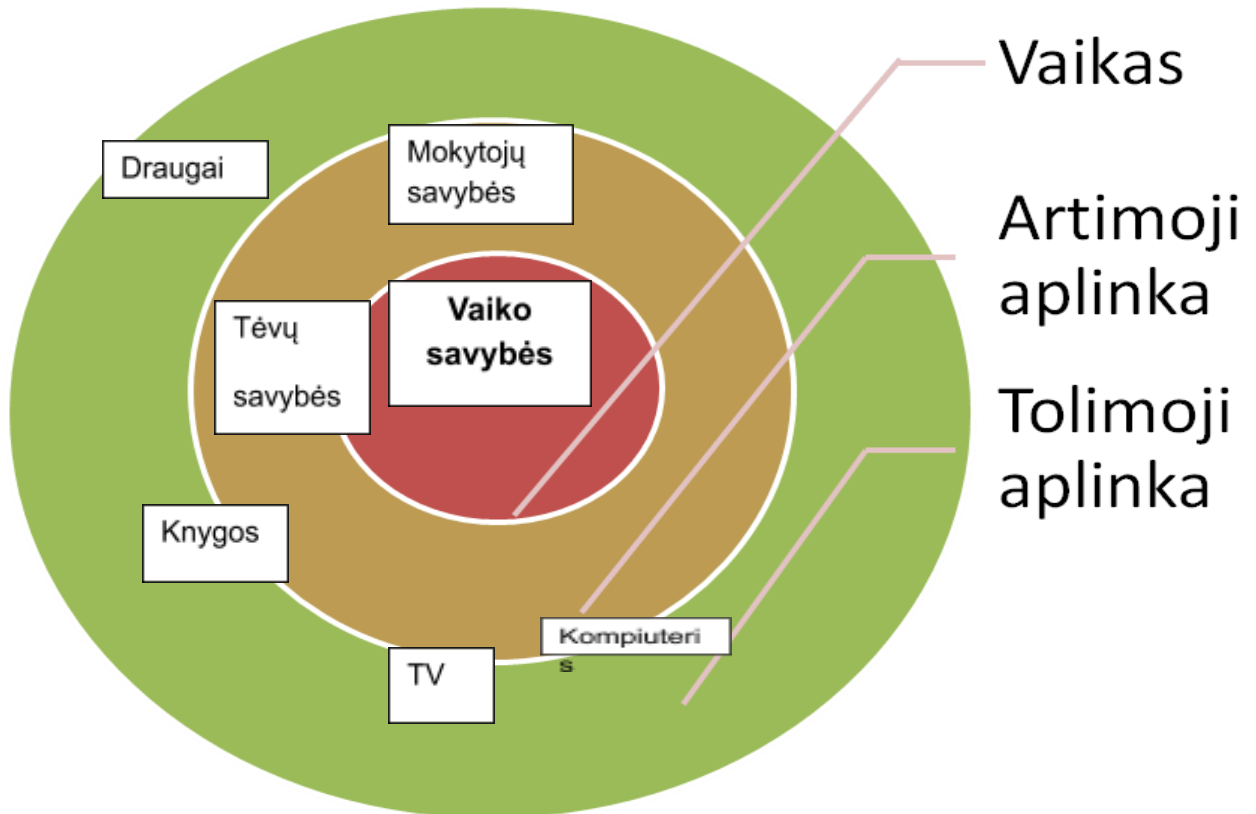

Teisingas ir kryptingas vaiko auklėjimas

Vaikas auga ir bręsta veikiamas dviejų veiksnių: genų nulemtų vidinių savybių, polinkių ir t.t. bei jį supančios aplinkos. Viskas priklauso nuo to, kiek vidinis vaiko pasaulis ir jį supanti aplinka dera tarpusavyje.

Vaiką veikia aplinka, todėl pirmiausiai suaugusieji turi vaikui sukurti tokią aplinką, kur vaikas jaustųsi saugus, mylimas, reikalingas, kur jo nuomonės būtų paisoma.

Kaip sukurti vaikui teisingą aplinką?

Viskas prasideda nuo artimiausios aplinkos – šeimos, namų, giminaičių. Svarbu, kad tėvai būtų **pavyzdys** savo vaikui, nes **vaikas mokosi stebėdamas savo tėvus**: jeigu šeimoje tėvai keiksis, labai tikėtina, kad ir vaikas keiksnosis, jeigu šeimoje matys smurtą, tai ir pats elgsis agresyviai ir visi aiškinimai, kad muštis negalima, bus beprasmingi.

Verta atkreipti dėmesį į tai, kokias laidas vaikas žiūri per televiziją ar internetą, kokią literatūrą skaito. Visa tai nesąmoningai formuoja jo pasaulėjautą, elgesio modelius. Čia tėvai galėtų būti puikūs patarėjai ir pagalbininkai, tačiau vaikas priims tėvų nuomonę tik tada, jei tai bus ne išsakmus draudžiantis tonas, o dialogas – kaip lygių su lygiais. Labai svarbu su vaiku elgtis kaip su suaugusiaisiais, gerbti juos ir jų nuomonę.

Didžiąją savo laiko dalį vaikai praleidžia mokykloje, tad dauguma tėvų, suprantančių mokyklos svarbą, pasiruošę į ją investuoti: už vaikų mokslą moka didelius pinigus, veža į toliau esančias, bet

geresnes mokykla ir pan. – ir via tai tikintis, kad bus sukurtos geresnės sąlygos, aplinka jų atžalos raidai. Tėvai teisūs, nes nuo mokykloje ir klasėje vyraujančių vertybių priklauso vaiko asmenybės formavimasis. Neveltui sakoma, pasakyk, kas tavo draugai, pasakysiu, kas tu.

Kaip formuoti vaiko asmenybę?

Pirmiausiai tėvai turi suvokti, kad vaikas (žmogus) nėra nei geras, nei blogas, bet kiekviename iš mūsų yra dvi jėgos – gėrio ir blogio, kurios kaunasi tarpusavyje. Tai žmogaus prigimtis ir ją paveikti galima tik teisingai auklėjant tinkamoje aplinkoje. Reikia padėti vaikui pamatyti save, savo savybes iš šalies ir kritiškai jas vertinti. Reikia išmokyti vaiką būti psichologu pačiam sau. Tai įmanoma tik per aplinką, suradus tinkamus sąveikos su ja būdus.

Tėvai taip pat turėtų įsidėmėti, kad POKALBIS SU VAIKU yra puikus būdas auklėti, o priekaištus, kritikavimą, moralus ir bausmes vertėtų palikti nuošalėje.

Apie ką ir kaip tėvam kalbėtis su vaiku?

Jeigu vaikas skriaudžia savo klasės draugus ar parėjęs namo sako, kad su juo niekas nedraugauja:

- galima vaikui pasiūlyti nupiešti save, po to draugus, kuriuos muša ar kurie nedraugauja, paklausti dėl ko jie šalinasi, dėl ko muša, kad vyksta su jį supančia aplinka. Kalbantis parodyti ryšį tarp vaiko elgesio ir jo aplinkos, nes pats vaikas gali galvoti, kad jis yra stiprus ir jiems „parodysiąs“ koks yra, vaikas nemato savęs iš šalies.
- Galima paimti vaiko mėgstamus žaislus ir suvaidinti situaciją – pirmiausiai kaip vaikas iš tikrųjų pasielgė gyvenime, po to pakeisti vaidmenį, kad suvaidintų nukentėjusįjį, suvaidinus būtinai paklausti, kaip jauteisi pirmu atveju ir kaip jauteisi kitu atveju, ką reikėtų daryti, kad ši situacija nepasikartotų. Vaikas atsakęs į klausimus, susiformuos pojūtį, kaip jaučiasi kitas asmuo toje situacijoje. Pradinukams vaidinti labai patinka, per vaidinimą jie išmoksta teisingo elgesio, be to mezgasi glaudus ryšys su tėvais.
- Tėvai turi su vaiku nuolat kalbėti apie vaiko geras ir blogas elgesio puses ir visą laiką taisyti jį ir ugdyti.

Naudota literatūra:

1. Šiuolaikiniai vaikai. Integralaus auklėjimo metodika. Vilnius, 2011.

Parengė:

Daina Gitana Paražinskienė

Loreta Stanaitienė